

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR V

САРАЈЕВО, 20.09.2018.

БРОЈ/ NUMBER 1

ПОСЛОВНЕ СТАТИСТИКЕ

BUSINESS STATISTICS

Стране подружнице у Босни и Херцеговини (Inward FATS) за 2016. годину *Foreign Affiliates in Bosnia and Herzegovina (Inward FATS) for 2016*

Агенција за статистику Босне и Херцеговине објављује саопштење о страним подружницама у Босни и Херцеговини (Inward FATS) за 2016. годину.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina publishes first release on the foreign affiliates in Bosnia and Herzegovina (Inward FATS) for 2016.

Саопштење садржи основне варијабле које се захтјевају ЕУ Регулатором 716/2007 за ову област статистике а односе се на предузећа са 20 и више запослених која су у већинском страном власништву (50% и више страног власништва).

First release contains main variables in accordance with EU Regulation 716/2007 in this field of statistics. Data are relating to enterprises with 20 and more persons employed that are have majority foreign ownership (50% and more foreign ownership).

Број страних подружница у Босни и Херцеговини износио је 423, што је 12,7% од укупног броја пословних субјеката са 20 и више запослених обухваћених СПС истраживањем (СПС обухват). Највеће учешће страних подружница је у подручјима Прерађивачка индустрија (46,6%) и Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала (27,9%).

The number of foreign affiliates in Bosnia and Herzegovina amounted to 423 which was 12.7% of the total number of enterprises with 20 and more persons employed covered by SBS survey (SBS coverage). The largest number of foreign affiliates is in sections Manufacturing (46.6%) and Wholesale and retail trade; repair or motor vehicles and motorcycles (27.9%).

У страним подружницама ангажовано је 20,2% од укупног броја запослених у СПС обухвату. Структура запослених у страним подружницама показује да је највећи дио запослених ангажован у подручјима Прерађивачка индустрија (59,5%) и Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала (24,1%).

20.2% of the total number of persons employed in SBS coverage is engaged in foreign affiliates. Employment structure in foreign affiliates shows that the largest part of persons employed is engaged in sections Manufacturing (59.5%) and Wholesale and retail trade; repair or motor vehicles and motorcycles (24.1%).

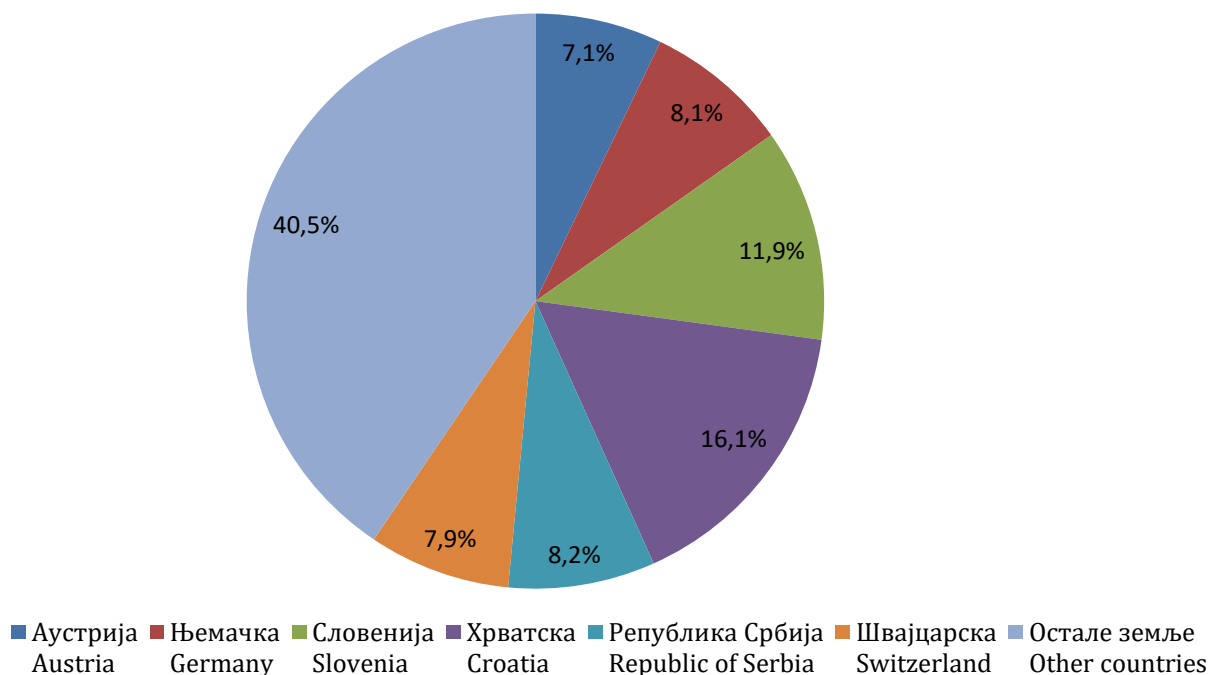
Посматрано по земљама поријекла, 75,9% страних подружница је из земаља чланица Европске уније које запошљавају 73,3% запослених у страним подружницама, а 24,1% из земаља које нису чланице Европске уније са 26,7% запослених.

Observed by countries of origin, 75.9% of foreign affiliates originate from EU member countries which employ 73.3% of employed in foreign affiliates and 24.1% from countries outside the European Union with 26.7% of employed.

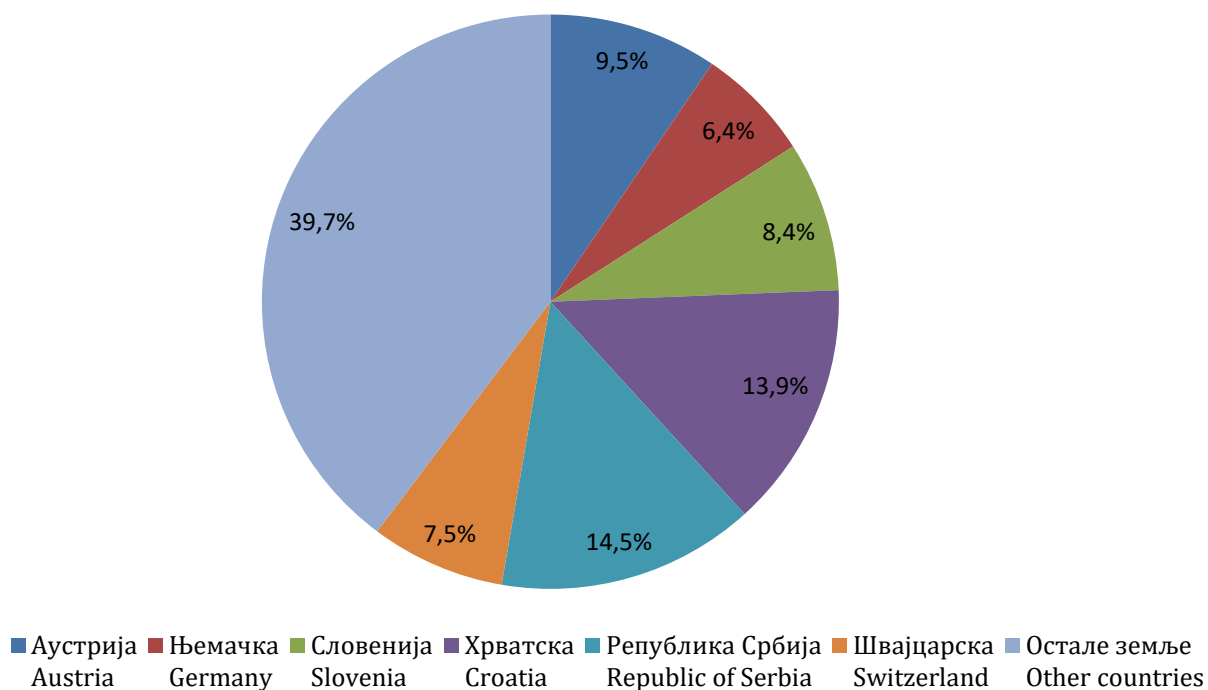
Учешће страних подружница у укупно оствареној додатој вриједности по факторским трошковима СПС обухвата је било 25,6%. Прерађивачка индустрија у страним подружницама учествовала је са 50,5%, и Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала са 23,1%.

The share of foreign affiliates in the total realised value added at factor costs in SBS coverage was 25.6%. Manufacturing had a share of 50.5% and Wholesale and retail trade; repair or motor vehicles and motorcycles 23.1 in foreign affiliates.

Граф 1. Учешће земаља у броју запослених лица страних подружница
Graph 1. Share of countries in the number of persons employed of foreign affiliates

Граф 2. Учешће земаља у додатој вриједности страних подружница
Graph 2. Share of countries in the value added of foreign affiliates

60,3% додате вриједности по факторским трошковима страних подружница је из шест земаља и то: Републике Србије (14,5%), Хрватске (13,9%), Аустрије (9,5%), Словеније (8,4%), затим из Швајцарске (7,5%) и Њемачке (6,4%).

60.3% of the value added at factor costs of foreign affiliates is from six countries, namely: Republic of Serbia (14.5%), Croatia (13.9%), Austria (9.5%), Slovenia (8.4%) then from Switzerland (7.5%) and Germany (6.4%).

Табела 1. Основне варијабле о страним подружницама (Inward FATS), према подручју КД БиХ 2010 (NACE Rev. 2), 2016.

Table 1. Basic variables of foreign affiliates (Inward FATS), according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2), 2016

КД БиХ 2010 (EU NACE Rev. 2) Подручја дјелатности	Број подружница <i>Number of affiliates</i>	Број запослених лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Додата вриједност по факторским трошковима	Трошкови запослених <i>Personnel costs</i>	КД БиХ 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
				<i>Value added at factor cost</i>		
хиљаде КМ, thousand KM						
УКУПНО ОБУХВАЋЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	423	63.758	12.206.056	2.637.385	1.224.445	TOTAL OF COVERED ACTIVITIES
B ВАЂЕЊЕ РУДА И КАМЕНА	11	2.086	184.321	110.700	48.226	B MINING AND QUARRYING
C ПЕРЕЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА	197	37.963	5.353.747	1.332.235	664.966	C MANUFACTURING
D ПРОИЗВОДЊА И СНАБДИЈЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА	A	A	A	A	A	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
E СНАБДИЈЕВАЊЕ ВОДОМ; УКЛАЊАЊЕ ОТПАДНИХ ВОДА, УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ ТЕ ДЈЕЛАТНОСТИ САНАЦИЈЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	D	D	D	D	D	E WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES
F ГРАЂЕВИНАРСТВО	14	977	188.732	72.933	20.969	F CONSTRUCTION
G ТРГОВИНА НА ВЕЛИКО И НА МАЛО; ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА И МОТОЦИКАЛА	118	15.397	5.446.367	608.415	298.430	G WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
H ПРЕВОЗ И СКЛАДИШТЕЊЕ	20	1.202	120.343	39.099	21.212	H TRANSPORTATION AND STORAGE
I ДЈЕЛАТНОСТИ ПРУЖАЊА СМЈЕШТАЈА ТЕ ПРИПРЕМЕ И УСЛУЖИВАЊА ХРАНЕ (ХОТЕЛИЈЕРСТВО И УГОСТИТЕЉСТВО)	11	451	23.010	12.961	5.408	I ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
J ИНФОРМАЦИЈЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ	22	3.672	649.239	351.589	114.944	J INFORMATION AND COMMUNICATION
L ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНИМАМА	8	533	46.392	30.068	13.505	L REAL ESTATE ACTIVITIES
M СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	14	581	46.230	21.483	15.897	M PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
N АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	3	184	4.353	3.706	2.295	N ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES

А-примарна повјерљивост. Податак је повјерљив уколико садржи мање од три статистичке јединице.

A-primary confidentiality. Data is confidential if it includes less than three statistical units.

D-секундарна повјерљивост. Податак се прикрива како би се онемогућило откривање примарно повјерљивих података.

D-secondary confidentiality. Data is protected in order to prevent disclosure of primary confidential data.

Табела 2. Основне варијабле о страним подружницама (Inward FATS) по земљама, 2016.

Table 2. Basic variables of foreign affiliates (Inward FATS) by countries, 2016

Земље	Број подружница <i>Number of affiliates</i>	Број запослених лица <i>Number of persons employed</i>	Промет <i>Turnover</i>	Додата вриједност по факторским трошковима	Трошкови запослених <i>Personnel costs</i>	Countries
				<i>Value added at factor cost</i>		
хиљаде КМ, <i>thousand KM</i>						
СТРАНЕ ПОДРУЖНИЦЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	423	63.758	12.206.056	2.637.385	1.224.445	FOREIGN AFFILIATES IN BOSNIA AND HERZEGOVINA
Државе чланице ЕУ, укупно	321	46.707	8.581.934	1.831.560	843.898	EU member states, total
Аустрија	51	4.543	1.394.581	249.715	111.605	<i>Austria</i>
Холандија	18	3.742	822.834	251.302	82.089	<i>Netherlands</i>
Хрватска	62	10.287	2.685.451	366.326	173.669	<i>Croatia</i>
Италија	41	6.398	400.737	131.602	78.020	<i>Italy</i>
Кипар	11	701	226.869	25.816	14.445	<i>Cyprus</i>
Луксембург	7	1.777	323.984	123.868	53.767	<i>Luxembourg</i>
Њемачка	41	5.151	637.450	169.928	81.252	<i>Germany</i>
Словенија	50	7.615	1.117.764	222.749	113.816	<i>Slovenia</i>
Шведска	5	369	52.941	16.389	6.140	<i>Sweeden</i>
Велика Британија	11	2.335	269.625	137.737	50.628	<i>United Kingdom</i>
Остале чланице ЕУ	24	3.789	649.698	136.127	78.469	<i>Other EU member states</i>
Државе ван ЕУ, укупно	102	17.051	3.624.122	805.825	380.547	Non-EU member states, total
Република Србија	38	5.245	968.283	381.320	124.705	<i>Republic of Serbia</i>
Руска Федерација	5	2.320	912.565	55.569	49.174	<i>Russian Federation</i>
Швајцарска	17	5.066	1.134.497	199.028	115.581	<i>Switzerland</i>
Турска	11	1.593	169.065	43.920	31.528	<i>Turkey</i>
САД	9	427	24.415	10.931	11.986	<i>USA</i>
Остале државе ван ЕУ	22	2.400	415.297	115.057	47.573	<i>Other Non-EU member states</i>

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Inward FATS описује укупну активност страних подружница/предузећа у земљи. Страна подружница/предузеће, у смислу Inward FATS је предузеће које је резидент у датој земљи али је под контролом институционалне јединице изван те земље. То су пословни субјекти у којима је учешће страног капитала (једне земље или више земаља) у укупном капиталу 50% и више.

Правна основа

Правна основа за производњу Inward FATS статистике су три закона о службеној статистици, државни и ентитетски програми као и годишњи статистички планови који садрже опширне информације о садржају истраживања, резултатима, обавезама и роковима. У Европској заједници ЕУ FATS статистика је прописана Регулацивом 716/2007 и Регулацивама за имплементацију 747/2008 и 364/2008.

Циљ истраживања

Циљ Inward FATS статистике јесте да покаже учешће ових пословних субјеката у домаћој економији и њихов утицај на њу. Подаци Inward FATS-а показују колико запослених ради у страним подружницама/предузећима, колики промет је остварен, колика је створена додата вриједност итд. на географском подручју те земље.

Оквир и извори података

Предузећа која улазе у оквир су предузећа која се налазе у већинском страном власништву. Оквир предузећа је добијен на основу листе Централне банке БиХ из истраживања о Страним директним инвестицијама. Листа Централне банке БиХ садржи податке о земљи или земљама страног власника и њихово учешће у власништву.

Кроз Годишње структурно пословно статистичко истраживање за предузећа за 2016. годину прикупљени су подаци о предузећима која се налазе у већинском страном власништву.

У оквир су ушла сва предузећа са дате листе са 50% и више страног власништва као и предузећа која су кроз структурно пословно истраживање за 2016. годину одговорила да се налазе у већинском страном власништву.

Комбинацијом ова два извора добијен је оквир за производњу Inward FATS варијабле за БиХ.

За производњу података је коришћен cut-off метод (20 и више запослених) за предузећа у већинском страном власништву. Разлог примјене cut-off метода је што је у СПС истраживању коришћен узорак за предузећа са мање од 20 запослених тако да у узорак нису ушла сва предузећа која су у већинском страном власништву а налазе се на листи ЦББиХ.

Дефиниције варијабле које се захтјевају ЕУ FATS Регулацивом су идентичне са дефиницијама варијабле Структурних пословних статистика (СПС) тако да се Inward FATS варијабле производе на основу утврђеног оквира и СПС варијабле.

NOTES ON METHODOLOGY

Inward FATS describes the overall activity of foreign affiliates/enterprises in the country. A foreign affiliates/enterprises in terms of Inward FATS is an enterprise resident in the compiling country over which an institutional unit not resident in the compiling country has control. These are enterprises in which the share of foreign capital (one or more countries) in the total capital is 50% and more.

Legal basis

The legal basis for the production of Inward FATS are three laws of Official Statistics, state and entity programs and the annual statistical plans that include comprehensive information on the content of survey, results, responsibilities and deadlines. In the European Union, FATS is regulated by Regulation 716/2007 and Regulations for the implementation of 747/2008 and 364/2008.

The aim of survey

The main objective of Inward FATS is to show the share and influence of these enterprises on the domestic economy. Inward FATS data show how many employees work in the foreign affiliates/enterprises, how much turnover was realized, what is the value added, etc. in the geographical area of the country.

Frame and sources of data

Enterprises which are included in the frame are enterprises with majority foreign ownership. The frame was obtained based on List of the Central Bank of Bosnia and Herzegovina from the Survey on foreign direct investment. List of the Central Bank of Bosnia and Herzegovina contains data on country or countries of foreign investor and their share in ownership.

Data for enterprises that are in majority foreign ownership are collected through Annual structural business statistical survey for the enterprises for 2016.

The frame contains all enterprises with 50% and more foreign ownership from given lists as well as the enterprises which through structural business survey for 2016 responded that they are in majority foreign ownership. Framework for the production of Inward FATS variables for BiH was obtained by combining these two sources.

Cut-off method was used for the production of data for enterprises in majority foreign ownership with 20 and more persons employed. The reason for the cut-off method is that in SBS survey sample was used for enterprises with less than 20 persons employed so that the sample does not cover all enterprises that in majority foreign ownership and which are on the list CBBH.

Definitions of variables that require by the EU FATS Regulation are identical to the definitions of the variables of Structural Business Statistics (SBS) so that the Inward FATS variables are produced based on the established framework and SBS variables.

Јединице посматрања

Подаци објављени у овом саопштењу се односе на предузеће као јединицу посматрања.

Обухват

Inward FATS у складу са ЕУ Регулацивом обухвата предузећа са 50% и више страног власништва, а која су према главној дјелатности сврстана у следећа подручја дјелатности: В – Вађење руда и камена, С – Прерађивачка индустрија, D – Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, Е – Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом, те дјелатности санације животне средине, F - Грађевинарство, G – Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала, H – Превоз и складиштење, I – Дјелатности пружања смјештаја, те припреме и услуживања хране (Хотелијерство и Угоститељство), J – Информације и комуникације, L – Пословање некретнинама, M – Стручне, научне и техничке дјелатности, N – Административне и помоћне услужне дјелатности и област 95 - Поправак рачунара и предмета за сопствену употребу и домаћинство из подручја S – Остале услужне дјелатности.

Подаци објављени у овом саопштењу односе се на предузећа у већинском страном власништву са 20 и више запослених.

Дефиниције варијабли

Број подружница

Број подружница обухвата све подружнице које се баве тржишном производњом, које су у већинском страном власништву и имају 20 и више запослених.

Број запослених лица

Број запослених лица дефинише се као укупан број лица која раде у јединици посматрања (укључујући власнике који раде, партнере који редовно раде у јединици, и неплаћене чланове породице који редовно раде у јединици), као и лица која раде изван јединице којој припадају и која их плаћа (нпр. трговачки представници, достављачи, тимови за поправке и одржавање). Податак укључује особље одсутно краћи временски период (нпр. боловање, плаћено одсуство или ванредно одсуство), и такође особље у штрајку, али не особље одсутно на неодређени период. Такође се укључују радници са скраћеним радним временом који се таквим сматрају у складу са законом и који су на платном списку, као и сезонски радници, приправници и радници који раде код куће, а на платном су списку јединице посматрања. Категорија неплаћени чланови породице односи се на лица која живе са власником јединице посматрања и раде регуларно за ту јединицу, али немају уговор о услузи и не примају фиксни износ плате за рад који обављају. Број запослених лица искључује радну снагу ангажовану путем агенција за запошљавање или посредовање у запошљавању.

Observation units

Data published in this first release refer to the enterprise as an observation unit.

Coverage

Inward FATS in accordance with EU Regulation includes enterprises with 50% and more foreign ownership that are, according to their main activity, categorized into the following section of activity: B - Mining and quarrying, C - Manufacturing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E - Water supply, sewerage, waste management and remediation activities, F - Construction, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H - Transportation and storage, I - Accommodation and food service activities, J - Information and communication, L - Real estate activities, M - Professional, scientific and technical activities, N - Administrative and support service activities and division 95 Repair of computers and personal and household goods from section S - Other service activities.

The data published in this first release refer to enterprises in majority foreign ownership with 20 and more persons employed.

Definitions of variables

Number of affiliates

Number of affiliates includes all affiliates engaged in market production; which are in majority foreign ownership with 20 and more persons employed.

Number of persons employed

The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (including working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers working regularly in the unit), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws and who are on the pay-roll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the pay-roll.

Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises.

Промет

Промет обухвата обрачунате приходе од продаје производа, роба и услуга од стране извјештајне јединице трећим странама током референтног периода, без ПДВ-а. Искључени су финансијски и ванредни приходи.

Додата вриједност по факторским трошковима

Додата вриједност по факторским трошковима је бруто доходак из пословних активности након његовог прилагођавања за оперативне субвенције и индиректне порезе. Додата вриједност према факторским трошковима се израчунава из оствареног промета, плус капитализована производња, плус други оперативни приходи (укључујући оперативне субвенције), плус или минус промјене на залихама, минус набавка добара и услуга, минус други порези на производе који су везани за промет али нису одбијени, минус царине и порези везани за производњу. Царине и порези везани за производњу су обавезна, неповратна плаћања, у готовини или натури који су наметнути од стране владе, у вези са производњом и увозом добара и услуга, запошљавањем радне снаге, власништвом или употребом земљишта, зграда или друге имовине коришћених у процесу производње, независно од количине или вриједности произведених или продатих добара и услуга.

Трошкови запосленика

Трошкови запосленика су укупне надокнаде, у готовини или натури, плаћене од стране послодавца запосленику (редовним или привременим запосленицима, као и радницима који раде код куће) у замјену за извршени рад током референтног периода. Трошкови запосленика, такође укључују порезе и доприносе за социјално осигурање задржане од стране јединице, као и обавезне и добровољне доприносе на терет послодавца. Укључене су награде, допунске награде, тринаесте плате (и сличне допунске награде), као и плаћања извршена запосленицима у вези са отпуштањем, смјештајем, превозом, трошковима живота и породичним додацима, провизијама, накнадама за дежуре, прековременим и ноћним радом итд. Плаћања за агенцијске раднике нису укључена у трошкове запосленика.

Turnover

Turnover comprises revenues calculated from sales of products, goods and services by the reporting unit to third parties during the reference period, excluding VAT. Financial and extraordinary revenues are excluded

Value added at factor costs

Value added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes. It can be calculated from turnover, plus capitalised production, plus other operating income (including operating subsidies), plus or minus the changes in stocks, minus the purchases of goods and services, minus other taxes on products which are linked to turnover but not deductible, minus the duties and taxes linked to production. The duties and taxes linked to production are compulsory, unrequited payments, in cash or in kind which are levied by general government in respect of the production and importation of goods and services, the employment of labour, the ownership or use of land, buildings or other assets used in production irrespective of the quantity or the value of goods and services produced or sold.

Personnel costs

Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home workers) in return for work done during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions. Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratia payments, thirteenth month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, overtime, night work etc. Payments for agency workers are not included in personnel costs.

Издаје и штампа: Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон / Phone: +387 (33) 911 911 • Телефакс / Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта / E-mail: bhas@bhas.gov.ba • Интернетска страница / Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор: мр Велимир Јукић
Person responsible: Mr.sc. Velimir Jukić, Director

Саопштење приредили: Тима Карачић и Бојана Цицовић
Prepared by: Tima Karačić i Bojana Cicović

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
